

Naturvernforbundet
Innlandet

Naturvernforbundet
Ottadalen og Sel

Naturvernforbundet i Ottadalen og Sel
nellyeinstulen@yahoo.no

Naturvernforbundet i Innlandet
innlandet@naturvernforbundet.no

Skjåk kommune
post@skjaak.kommune.no

Vågå/Gjøvik, 25. januar 2024

HØRINGSUTTALELSE TIL REGULERINGSPLAN FOR GROTLI FJELLHYTTER, PLANID 34330005

Innledning

Norsk natur bygges ned bit for bit. Kommunene bærer et stort og tungt ansvar når de skal forvalte sine arealer. Samtidig har vi fått bedre kunnskap om nedbygging av natur. Det betyr at vi også er bedre rustet til å løse problemene.

Naturtapet per time i Norge er på størrelse med en fotballbane, ifølge NRKs TV-dokumentar *Oppsynsmannen*. Det bygges også i den mest verdifulle naturen, uten en overordnet nasjonal plan. NINAs rapport nr. 2310 fra i fjor, med tittelen «Planlagt utbyggingsareal i Norge. Identifisering av mulig framtidig utbyggingsareal i kommunale arealplaner etter plan- og bygningsloven», viser at norske kommuner har vedtatt å øke nedbyggingen av natur i Norge med nesten 40 prosent.¹ Dette samtidig som Norge signerte den internasjonale naturavtalen i 2022. Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021) viser at 2456 av de kjente artene i Norge er truet av utryddelse.

Grotli Utvikling AS ønsker å regulere et helt nytt areal til bygging av 30 fritidsboliger på Grotli i Skjåk kommune. Vi ber kommunens politikere være svært varsomme med å vedta å ta hull på nye områder. Kommunen bør skaffe seg oversikt over sin arealbruk ved å ta i bruk arealregnskap. Dette er et arbeid som må gjøres før nye områder reguleres til fritidsboligbygging. Regjeringen anbefaler kommunene å bruke arealregnskap.²

I Skjåk kommune er det allerede en tomtreserve til fritidsboliger. Er det da ansvarlig naturforvaltning å legge til rette for 30 nye tomter?

Behovet for nye fritidsboligtomter

Overordna plan for regulering av Grotli Hytter er kommunedelplanens arealdel for Skjåk kommune 2020–2030. Det aktuelle området har betegnelsen BF03 i arealplanen. I arealplanen åpnes det for regulering for fritidsboligbygging på BF03. Dette betyr imidlertid ikke at kommunen er bundet til å si ja når en slik plan kommer på bordet.

¹ [NINA Brage: Planlagt utbyggingsareal i Norge. Identifisering av mulig framtidig utbyggingsareal i kommunale arealplaner etter plan- og bygningsloven](#)

² [Bruk av arealregnskap i kommuneplanprosesser - regjeringen.no](#)

Som nevnt finnes det en tomtereserve for fritidsboliger i Skjåk. I tillegg foreslås det i reguleringsplanen for Grotli Fjellhytter følgende rekkefølgekrav:

Det kan ikke delast frå tomter eller oppførast nye fritidsbustadar før det er bygd på 60 av tomtene (80 %) i eksisterande reguleringsplan for Grotli fritidsbustadområde (planid. 5130023), jf. føresegnene kap. 3.2 e) til kommuneplanens arealdel vedteken 24.06.2021.

Ved å vedta regulering av BF03 nå, risikerer Skjåk kommune å ofre nye naturområder og samtidig bygge seg opp en enda større tomtereserve.

Slik vi ser det, er BF03 en type område som ved gjennomføring av en «planvask» bør lukes ut av arealplanen og tilbakeføres til LNF-formål.

Villrein og lirype

Planområdet ligger mellom Reinheimen (ca. 8 km unna) og Breheimen (ca. 2 km unna). Villreinen vandrer imidlertid en god del utenfor nasjonalparkgrensene. Utbygging av Grotli Fjellhytter vil medføre at bebyggelsen trenger seg enda tettere inn på villreinområdet, og bidra til enda mer ferdsel som kan forstyrre villreinens vandringer. At det åpenbart er høystandard fritidsboliger som planlegges, gjør ikke situasjonen bedre.

Øvre grense for utbyggingsområdet ligger 40–200 meter ned for grensa for leveområde for villrein. I planforslaget påstås det at det kan være positivt for villreinen at det legges til rette for fritidsboliger, skiløyper og stier utenom leveområdene for villreinen. Denne strategien kan vi i noen tilfeller være enige i, men ikke her. Grotli Fjellhytter vil tøye grensene for bruken villreinområdene og nasjonalparknære områder på en måte som er både risikabel, uansvarlig og unødvendig. Det bør være opplagt at nye inngrep og mer ferdsel nær villreinområder ikke kan sees som et tiltak for å styre trafikken unna villreinområdene. Bedret tilgang til fjellet, skaper mer ferdsel i fjellet, også i villreinområdene. Når det i tillegg er godkjent område for ny alpinbakke nordøst for planområdet, blir trykket på villreinområdet svært stort.

Det er enighet om at vi skal verne om villreinen i Norge. Det bør derfor være uaktuelt å tillate nye fritidsboliger 40–200 meter unna et villreinområde.

Videre er det slik at planområdet omfatter leveområde til lirype. Denne arten er også av nasjonal forvaltningsinteresse. Selv om lirype er kategorisert som livskraftig på norsk rødliste for arter fra 2021, er bestanden i nedgang både nasjonalt og i Europa. Bestanden trues av klimaendringer, endret arealbruk og annen menneskelig aktivitet. Ut ifra en økosystemtilnærming, som forvaltningen er forpliktet til etter naturmangfoldlovens § 10, mener vi at det bør være uaktuelt å igangsette utbygging i leveområder for lirype.

Statsforvalteren skriver i sitt innspill etter oppstartvarselet:

Statsforvaltaren minner om at naturmangfoldlova si prinsippa i §§ 8-12 skal leggest til grunn som retningslinjer ved offentlege vedtak, og at vurderinga skal gå fram av handsaminga. Vi ber om at vurderinger etter naturmangfoldlovens §§ 8-12 innarbeides i planbeskrivelsen, og at det tas hensyn til naturverdier gjennom bruk av arealformål og bestemmelser.

Vi kan ikke se at slike vurderinger og hensyn er innarbeidet i det foreliggende planforslaget. Derfor mener vi at et nytt planforslag må legges ut på høring når Statsforvalterens krav er etterfulgt, med mindre aktuelle politiske organ velger å avvise planene i sin helhet ved kommende politiske behandling.

Myr og våtmark

Naturtypen myr er ikke omtalt i planforslaget. Dette gjør oss usikre på om temaet er oversett eller om det ikke er myr innenfor planområdet. Forhold omkring myr må klargjøres i reguleringsplanen. Vi ber utbygger eventuelt dokumentere fravær av myr.

Ut ifra plankartet er det vanskelig å si om det er sammenhengende myr innenfor planområdet. Det ser imidlertid ut til å være spredte våtmarksområder / fuktig mark.

I 2024 har vi nok kunnskap om myr og våtmark til å ta beslutninger som lar disse naturtypene være i fred. Når myr og våtmark bygges ned, slippes det ut store mengder CO₂ og metan. Samtidig svekkes naturens evne til å binde karbon i framtida. Myra har lagret karbon så lenge den har eksistert. Man regner med at en myrdybde på 1 meter representerer lagring av karbon i 1000 år. En 10 meter dyp myr har altså lagret karbon siden istiden. I tillegg har myr flere andre viktige funksjoner. Den er en effektiv flomdemper og den rens vann. Den er også levested for mange planter og dyr, og rasteplass for trekkfugler. Miljødirektoratet jobber for øvrig for tiden med innstramning av regler for bygging på karbonrike arealer.

Konklusjon

Naturen er livsgrunnlaget vårt. Dagens praksis er ikke holdbar. Det må gjøres et løft for naturen på alle nivå i samfunnet, og kommunene som arealforvaltningsmyndighet har en sentral rolle. Utbygging av Grotli Hytter vil ha betydelig negative konsekvenser og er ikke forenlig med den naturbruk vi ønsker – og er forpliktet til – i dag.

Derfor er vår konklusjon at planforslaget fortrinnsvis bør avvises og at område BF03 må tas ut av overordnet plan (kommunedelplanens arealdel for Skjåk kommune 2020–2030). Dersom det ikke er vilje til å avvise planen, bør prosessen settes på vent til Skjåk kommune har god oversikt over bruken av sine arealer, inkludert tomterreserven for fritidsboliger og behovet for enda flere fritidsboligtomter.

Med hilsen

Nelly Einstulen, leder, Naturvernforbundet i Ottadalen og Sel
Heidi Kristoffersen, fungerende leder, Naturvernforbundet i Innlandet

Kopi:
Statsforvalteren i Innlandet
Innlandet fylkeskommune